

Omasakavādaṃhi Hīnokkaṭṭhabhāvo : Tepiṭakāgata Vivaraṇanusārena Katajjhayanam

*Inferiority & Superiority of Insulting Speech: A Study based on the
Explanations of the Canon*

Āyasmā K. Sumanasāro¹

Saṅkhepo

Buddho vā tassa sāvako vā yaṃkiñci purisapuggalaṃ ārabha sammukhe vā asammukhe vā kismiñci kāleyeva niggahavācanaṃ abhāvitāyeva. Tathāpi ‘Omasakavādan’ ti vohāraṃ pana tepiṭaka gantesu dissate. Taṃ kira Buddhāya ca buddhasāvakassa ca, pīlanatthāya ca niggahanatthāya ca aññatarehi aññatitthiyehi abhāviṃsu na Bhagavato vā sāvako vā. Ekasmiṃ samaye Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anātapinḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pesalehi bhikkhūhi saddhiṃ bhaṇḍantā pesale bhikkhū omasanti; jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādenapi liṅgenapi kilesenapi āpattiyāpi hīnenapi akkosena khuṃsenti vambhenti. Etamatthaṃ viditvā Bhuddho Bhagavā chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā ‘kimaṅgaṃ pana etarahi manāpā bhavissati khuṃsanā vambhanā? Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya, ... evaṅca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyāthā’ ti vatvā, “omasavāde pācittiya” nti’ sikkhāpadamidaṃ paññapesi. Tatra ca pana jāti, nāma, gottādihipi hīnokkaṭṭhabhāvaṃ pakāsanti padabhājane ca aṭṭhakatāye ca sandassīyate. Tesu thānesu ‘omasavādo nāma dasahi ākārehi omasati - jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādenapi liṅgenapi kilesenapi āpattiyāpi akkosenapi’ iti dassetvā ‘Jāti nāma dve jātiyo - Hīnā ca jāti ukkaṭṭhā ca jāti. Hīnā nāma jāti - caṇḍāla jāti, vena jāti, nesāda jāti, rathakāra jāti, pukkusa jāti. Esā hīnā nāma jāti. Ukkaṭṭhā nāma jāti – khattiya jāti, brāhmaṇa jāti. Esā ukkaṭṭhā nāma jāti’ ityādivasena hīnokkaṭṭhabhāvaṃ dīpeti taṃ yathā. Tatheva Bhagavatā niggahanatthāya bhāvita ibbhā, kaṇhā, bhūnahu, puttahatāya/puttamātāya putta, puttakādinī, mukhadugga, avajāta, gūtabhastā, kākakoṭacikā, kheḷāsaka ādi padānipi peṭaka ganthesu dissanti. Yathā vā tathā vā hotu peṭaka ganthesu nidassita imesu kāraṇesu patiṭṭhahitvā tesu hīnokkaṭṭhabhāvaṃ ca ajjatana upayogitā ca vīmaṃsaṃ pana imasmiṃ pakaraṇe mamajjhesanaṃ.

Pamukha Padāni : Omasakavādaṃ, khuṃsenti, vambhenti, chabbaggiye bhikkhū hīnokkaṭṭhabhāvaṃ

---

¹ Ven. Kalugahakole Sumanasara (B.A-Hons, M.A, Royal Pandit), Temporary Lecturer, Department of Pali & Buddhist Studies, University of Peradeniya, Sri Lanka. sumanasarak@gmail.com,